

**בבית המשפט המחוזי בירושלים
בשבתו כבית דין להגבלים עסקיים**

ב"ש 13/96

ערר 2/96

בפני: כבוד השופט י' עדיאל

המבקשת:

1. המועצה הישראלית לצרכנות
ע"י ב"כ: עוה"ד שי אלדר ורן שלום

נגד

המשיבות:

1. ד"ר יורם טורבוביץ, הממונה על הגבלים עסקיים
2. בנק המזרחי המאוחד בע"מ
3. בנק לאומי לישראל בע"מ
4. בנק הפועלים בע"מ
5. בנק דיסקונט לישראל בע"מ
6. בנק איגוד לישראל בע"מ
7. בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ
8. בנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ
9. בנק כללי לישראל בע"מ
10. איגוד הבנקים בישראל בע"מ
11. מר זאב אבלס, המפקח על הבנקים המשיב הפורמאלי

למשיבות:

1. עוה"ד ניב זקלר ודורון קליר
2. 2-10 עוה"ד דליה טל וחגית אברהמי

החלטה

1. הממונה על ההגבלים העסקיים (להלן - "הממונה") פטר את התאגידים הבנקאיים המשיבים (להלן - "הבנקים") מהצורך בקבלת אישור בית הדין להגבלים עסקיים לניהול משא ומתן ביניהם לצורך גיבוש הסכמה בשאלת המעבר ואופן המעבר לשבוע עבודה מקוצר בענף הבנקאות (להלן - "ההסדר הכובלי") וזאת מכח סמכותו לפי סעיף 14(א) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן - "החוק").

2. המבקשת – המועצה הישראלית לצרכנות (להלן - "המועצה") – הינה "ארגון צרכנים" כמשמעו בסעיף 15 לחוק, ועל כן רשאית היא לערער על החלטת הממונה להעניק פטור על-פי סעיף 14 לחוק, וכך עשתה במקרה זה. במסגרת ערר זה, הגישה המועצה בקשה במעמד צד אחד, היא הבקשה נשוא החלטה זו, שבה עתרה ליתן צו ביניים המשהה את כל החלטות הממונה בבקשות הפטור שהוגשו לו ע"י הבנקים והאוסר עליהם לנהל מו"מ לצורך גיבוש הסכמה בשאלת המעבר ואופן מעבר לשבוע עבודה מקוצר בענף הבנקאות עד להכרעה הסופית בערר.

3. כפי שמציין הממונה בהחלטתו, מנהלי הבנקים יכולים היו לסכם, כל אחד לעצמו, את יום המנוחה השבועי הנוסף, לרבות גדרים וסייגים בנוגע להיקף, עלות וטיב השירות שיציע כל אחד מהם ללקוחותיו באותו יום מנוחה. במקרה כזה לא הייתה מתעוררת שום שאלה בתחום דיני ההגבלים העסקיים.

דא-עקא, מנהלי הבנקים הגיעו לכלל מסקנה כי רק אם יסגרו הבנקים כולם את שעריהם באותו יום מנוחה נוסף, רק אז, יתאפשר בפועל המעבר לשבוע מקוצר של 5 ימי שירות בשבוע, ואילו, אם לא ימצא הסדר משותף כזה, כי אז יאלצו להמשיך ולפעול משך 6 ימים בשבוע, באותה מתכונת בה הם פועלים כיום.

יצוין כי עמדה זו אינה נחלתם של הבנקים בלבד. גם המפקח על הבנקים הודיע עוד בשנת 1988 (מ/4) וחזר על הודעתו גם מאוחר יותר (מ/5/1) כי "בנק ישראל אינו מאשר מעבר לחמישה ימי עבודה בשבוע לבנקים בודדים וכי הוא עומד על כך כי אם יעברו הבנקים לשבוע עבודה מקוצר, יהיה יום הסגירה השבועי אחיד לכל המערכת הבנקאית.

ניתן היה לחשוב בהקשר זה על הפתרון לפיו יעברו עובדי הבנקים, כפי שהם דורשים, לשבוע עבודה מקוצר של 5 ימי עבודה, בעוד שהמערכת הבנקאית תמשיך ליתן את שירותיה לציבור משך 6 ימים, כלומר, שבוע העבודה יעמוד על 5 ימי עבודה ואילו שבוע השירות יישאר, כפי שהוא כיום, במתכונת של 6 ימי שירות בשבוע. פתרון כזה, אילו התאפשר היה ככל הנראה הפתרון האידיאלי לגבי כל הצדדים פרט לבנקים הטוענים שעלותו של פתרון זה תעמוד על כחצי מיליארד שקל בשנה, סכום שיגולגל בסופו של דבר על הציבור. גם המפקח על הבנקים (מ/5/1) התנגד לפתרון זה, כנראה, מאותו הטעם.

לאור כך, מבקשים מנהלי הבנקים לנהל ביניהם מו"מ (וכפי שהבנתי, בפועל הם אף ניהלו מו"מ כזה בעבר) בניסיון להגיע להסדר מתואם ומשותף כאמור, כאשר ברקע עומד ותלוי איומם של עובדי הבנקים להשבית את המערכת הבנקאית כולה, אם לא יקוצר שבוע העבודה ל-5 ימים, כפי שמקובל כיום ברוב ענפי המשק.

4. אין חולק על כך, שמעבר משותף ומתואם כזה של המערכת הבנקאית כולה לשבוע עבודה מקוצר הינו בגדר הסדר כובל כמשמעו בחוק. אלא, שעמדת הממונה היא כי גם מו"מ שינוהל בין הבנקים במגמה להשיג הסדר כאמור, הינו בגדר הסדר כובל, ועל כן אין הוא ניתן לביצוע, אלא אם יינתן עליו אישור באחת הדרכים הקבועות בחוק. הטעם לדבר, על-פי עמדת הממונה, הוא "כי כל החלטה עתידית של כל תאגיד בנקאי בסוגית המעבר למתן שירותים בנקאיים 5 ימים בשבוע - אף אם יהיה מדובר בהחלטה עצמאית כביכול של התאגיד הבנקאי - יתקבל על בסיס המידע והנתונים

שהוחלפו במסגרת המו"מ שהתנהל ואשר עוד יתנהל. המו"מ הרי יצור הבנה משותפת מהו אופן המעבר לשבוע עבודה מקוצר אשר ימזער את הוצאות התאגידים הבנקאיים. לפיכך, אף אם בסופו של יום לא תגובש הסכמה פורמאלית וכתובה בין התאגידים הבנקאיים, פשיטא שהחלטתם תתקבל על בסיס אותה הבנה שהתגבשה במהלך המו"מ".

יצוין כי עמדתו זו של הממונה אינה מקובלת על הבנקים, אולם אלה הצהירו כי בכל מקרה, לאור עמדתו של הממונה, הם יפנו לבית הדין בבקשה לאישור ההסדר הכובל, בין אם יגיעו להבנה לגבי יום סגירה אחיד לכל המערכת הבנקאית, ובין אם יבקש כל בנק לקבוע לעצמו יום סגירה משלו. לאור כך, אין בדעתי לדון במסגרת החלטה זו בשאלה האם מהווה מו"מ כזה הסדר כובל על-פי החוק ונקודת המוצא בדיון שלהלן תהא כי אמנם בהסדר כובל עסקינן.

5. בנסיבות אלה, ועל בסיס ההנחה האמורה, אין הבנקים רשאים לנהל ביניהם מו"מ ולנסות ולגבש הסדר על המעבר לשבוע שירות מקוצר, אלא אם יקבלו על כך היתר על-פי החוק.

היתר כזה יכול שיינתן באחת משלוש צורות:

א. אישור הסדר כובל ע"י בית הדין להגבלים עסקיים (מכח סעיף 10 לחוק);

ב. מתן היתר זמני על ידי אב בית הדין מכח סעיף 13 לחוק;

ג. מתן פטור על ידי הממונה מכח סעיף 14 לחוק.

על-פי סעיף 14 האמור, רשאי הממונה לפטור את הצדדים להסדר כובל מקבלת אישור ביה"ד אם שוכנע "שההסדר מגביל באופן לא משמעותי את התחרות בעסקים".

במקרה שבפנינו נקטו הבנקים בדרך האחרונה, הגישו לממונה בקשה לפטור מאישור לפי סעיף 14 לחוק, וזה נענה לבקשה ופטר אותם מקבלת אישורו של ביה"ד. כלשון החלטת הממונה:

"הריני להודיע על החלטתי לפטור את בנק... מהצורך בקבלת אישור בית הדין להגבלים עסקיים לניהול מו"מ עם תאגידים בנקאיים אחרים לצורך גיבוש הסכמה בשאלת המעבר ואופן המעבר לשבוע עבודה מקוצר בענף הבנקאות...."

נימוקו של הממונה למתן הפטור האמור, כפי שעולה מהחלטתו, הוא כי:

"בשים לב שנציגת איגוד הבנקים, הודיעתנו כי ההסדר שהתגבש בסופו של יום יוגש לאישור ביה"ד, הרי אישור ניהול המו"מ לא יוביל להגבלה באופן משמעותי של התחרות בעסקים בין התאגידים הבנקאיים".

6. בפתח הדיון יש להדגיש כי אין אנו עוסקים בשלב זה בשאלה המהותית והעיקרית, אשר יתכן כי עוד תבוא בעתיד לדיון בפני ביה"ד, היא השאלה האם יש לאשר את ההסדר הכובל של המעבר לשבוע שירות מקוצר במערכת הבנקאית. שאלה זו, טרם הגיעה שעתה לדיון, שכן הבנקים טרם הגיעו ביניהם לכלל הבנה סופית בעניין זה, ובשלב זה, כל שהם מבקשים הוא לנהל מו"מ במגמה להגיע להסדר מוסכם, הסדר שיהא מותנה, בכל מקרה, באישור בית הדין.

7. המבקשת מבססת את ערעורה על מספר נימוקים :

- א. מעבר מתואם של הבנקים לשבוע שירות מקוצר פוגע בטובת הציבור ;
- ב. גם קיום מו"מ על מנת להשיג הבנה והסדר שיאפשר מעבר לשבוע שירות מקוצר פוגע בטובת הציבור והפגיעה היא, שלא כדעתו של הממונה, פגיעה משמעותית בתחרות בעסקים ;
- ג. החלטת הממונה ניתנה בחריגה מסמכות ;
- ד. הממונה שלל מהמבקשת את זכות הטיעון המוקנית לה, לטענתה, על-פי דין בטרם נתן את החלטתו.

8. אפתח בנימוק הראשון, הוא הנימוק כי המעבר לשבוע שירות מקוצר פוגע בטובת הציבור. נימוק זה עומד במרכז טענותיה של המועצה, אך, כאמור לעיל, בשלב זה טרם הגיעה שעתו לדיון, שכן, ההסדר הכובל שאישר הממונה אין עניינו בעצם המעבר לשבוע שירות מקוצר, אלא אך בניהול מו"מ להשגת הסדר בעניין זה, הסדר שיהיה כפוף, בכל מקרה, לאישורו של בית הדין. מכאן, שהשאלה העומדת בפנינו בשלב זה, אינה נוגעת לעצם המעבר לשבוע שירות מקוצר אלא אך ורק למו"מ המתנהל בסוגיה זו בין הבנקים ומידת פגיעתו בתחרות.

9. לעניין זה טוענת המועצה, כי הנימוק עליו בוססה מסקנתו של הממונה, על-פיו הפגיעה בתחרות עקב מתן הפטור אינה משמעותית הואיל והבנקים יאלצו ממילא להביא את ההסדר שביניהם לאישורו של ביה"ד, אינו עומד בפני הביקורת. לטענתה, יש בנימוק זה משום חריגה מסמכות ובנוסף, אין הוא סביר לגופו.

10. לעניין החריגה מהסמכות, טענת המועצה הינה שהשאלה היחידה אותה צריך היה הממונה לשקול היא השאלה, האם יש בהסדר זה משום פגיעה משמעותית בתחרות. לטענתה, פטר עצמו הממונה מהצורך לשקול שאלה זו, זאת על יסוד ההנחה כי סוגיה זו תוכרע בסופו של דבר ע"י ביה"ד להגבלים עסקיים כאשר ידון בהסדר הסופי. בכך נתפס הממונה, לטענתה, לכלל טעות שכן עצם העובדה כי מדובר בהסדר ארעי או זמני שבסופו של דבר יצריך קבלת אישורו של ביה"ד, היא כשלעצמה, אין בה משום נימוק המצדיק את מתן הפטור. נימוק זה של ארעיות ההסדר יכול שישמש, לטענת המועצה, רק את אב בית הדין בשוקלו מתן היתר זמני על-פי סמכותו מכח סעיף 13 לחוק, גם זאת, "רק אם שוכנע כי לכאורה ההסדר הוא לטובת הציבור כמשמעותה בסעיף 10 לחוק".

משמע, על-פי טענה זו, שיקול הזמניות או הארעיות של ההסדר והעובדה כי בסופו של יום, יומר אותו הסדר בהסדר העיקרי של מעבר לשבוע שירות מקוצר, אינו שיקול ממין העניין, ככל שמדובר בסמכותו של הממונה.

טענה זו אינה מקובלת עלי. העובדה כי שיקול הארעיות עומד ביסוד שיקוליו של אב בית הדין במתן היתר זמני מכח סעיף 13 לחוק, אין משמעה כי שיקול זה אינו יכול שישמש גם את הממונה בעת שהוא שוקל את מידת הפגיעה של ההסדר בתחרות. מבחינה זו, ברור הדבר כי אין דומה פגיעה זמנית לפגיעה מתמשכת ולפיכך אין לומר כי הממונה חרג בשיקול זה מסמכותו והסיג את גבולו של אב בית הדין.

11. השאלה היחידה העולה אפוא הינה, מה נזקו של ההסדר הכובל והאם יש בו משום פגיעה

משמעותית בתחרות.

לעניין זה טוענת המבקשת כי נזקו של ההסדר מתבטא בכך שהחלטת הממונה תאפשר לבנקים להחליף ביניהם מידע ונתונים בנושא בו יש להם עניין מוצהר לפעול באופן מתואם, וכל החלטה שיקבלו הבנקים בעתיד תושפע בהכרח משיתוף פעולה זה. מכאן, שהמו"מ מגביל באופן משמעותי את התחרות ואין בקיומו של הליך עתידי בביה"ד כדי לשנות מסקנה זו. הממונה אינו יודע לטענת המבקשת מה צופן העתיד, הוא גם אינו יודע במה ידונו הבנקים במסגרת המו"מ, לאיזה הסדרים יגיעו, איזה מן ההסדרים שיתגבשו ביניהם יועלה על הכתב ואיזה יישאר בגדר הבנה נסתרת. יתר על כן, איש אינו יכול להבטיח, לטענת המועצה, שהפטור שניתן לבנקים לא ינוצל על ידם לצורך השגת הבנות בנושאים שונים רבים אחרים שאינם נוגעים לקיצור שבוע העבודה.

אולם, עיקר הנזק נובע לטענת המועצה מכך, שהממונה אינו יודע מה תהיה החלטת ביה"ד, כאשר העניין יובא בפניו. היה וביה"ד יקבע כי ההסדר אליו הגיעו הבנקים אינו מתיישב עם טובת הציבור ויסרב לאשרו, יתברר ממילא כי גם מלכתחילה לא הייתה הצדקה לאפשר לבנקים לנהל את המו"מ, אלא שהנזק הנוגע מעצם ניהול המו"מ כבר יהיה בשלב זה מגובש ובלתי הפיך.

בחקירתה על תצהירה שמה נציגת המועצה, עורכת הדין אלדור, את הדגש על החשש כי המו"מ ינוצל להפעלת לחצים על הבנקים, במיוחד על בנק לאומי המתנגד לטענתה לכך שיום הסגירה יהיה יום ו', ליישר קו ולהגיע לעמדה אחידה וכי לאחר שיושג הסכם כזה, תיווצרנה עובדות מוגמרות ולא ניתן יהא עוד, מהבחינה המעשית, לשנותן אם בית הדין יסרב לאשר את ההסדר.

בעצם, מה שמשמע מעדותה של המצהירה מטעם המועצה היה חששה כי העובדים בגיבוי הנהלות הבנקים יסכלו כל החלטה של בית הדין.

12. לאחר ששקלתי את טיעוני הצדדים הגעתי לכלל מסקנה, שנקודת המוצא שביסוד השקפתו של הממונה, על-פיה אין ההסדר המתבקש נושא בחובו נזק משמעותי לתחרות בשל כך שבסופו של יום יידון ההסדר ממילא בבית הדין, הינה נכונה. לעניין זה קיימות שתי אפשרויות עיקריות. האחת, כי לאחר שהבנקים יגיעו, אם יגיעו, להסדר ובקשתם תבוא לדיון בפני ביה"ד, יחליט ביה"ד לאשר את הבקשה הואיל וימצא, כמצוות המחוקק, כי ההסדר הינו "טובת הציבור" וכי "התועלת הצפויה לציבור (עקב ההסדר) תעלה באופן ממשי על הנזק העלול להיגרם לציבור (ממנו)" (סעיף 10 לחוק). אם כך יוחלט, הרי שבדיעבד יסתבר שהמו"מ שיתנהל בין הבנקים לקראת גיבושו של ההסדר, היה אף הוא לטובת הציבור.

אמת, המבחן של טובת הציבור שעל-פי סעיף 10 לחוק אינו זהה למבחן הפגיעה המשמעותית בתחרות שעל-פי סעיף 14 לחוק. מכאן, שיכול שיקרה שהפגיעה בתחרות שנושא עמו ההסדר הכובל בעצם ניהול המו"מ, הינה משמעותית, גם אם בסופו של המאזן שיעשה על ידי בית הדין בשלב אישור ההסדר הסופי יוברר שתועלתו של ההסדר לציבור עולה על נזקו.

אפשרות כזו אמנם קיימת באופן תיאורטי אך מבחינה מעשית אינני סבור שהיא מתקיימת במקרה זה. אם אמנם יימצא על ידי בית הדין, בסופו של דבר, כי ההסדר בדבר המעבר לשבוע שירות מקוצר הינו לטובת הציבור ואם על יסוד כך יאושר ההסדר הסופי, אינני סבור שיהא במו"מ כזה, שיביא לגיבושו של הסדר כאמור כדי לפגוע באופן ממשי בתחרות, ומה גם שמדובר בפטור לתקופה קצרה של חודשיים בלבד. גם המועצה לא הוכיחה קיומה של פגיעה כאמור.

גם במקרה האחר, שבו לא יאושר ההסדר על ידי בית הדין, אינני רואה מה הפגיעה המשמעותית העלולה להיגרם לתחרות עקב ניהול המו"מ, שהרי ההסדר נשוא אותה הסכמה לא יצא אל הפועל ונמצא שהנזק שהוא טומן בחובו לציבור לא יתממש.

אולם, גם במקרה כזה חוששת המועצה כי הבנקים והעובדים יסכלו כל החלטה של בית הדין על ידי השבתה או לחצים מסוג אחר. תמיכה לחשש זה מוצאת המועצה בכך שהבנקים לא היו מוכנים בשעתו, כאשר הוכרזה שביתה על ידי העובדים, כי יוצאו כנגדם צווי ריתוק וגם כיום אין הם מצהירים כי יבקשו לעשות זאת בעתיד.

בעצם חששה של המועצה, כפי שהצהירה מפורשות המצהירה מטעמה הוא כי הבנקים והעובדים ינהגו שלא כחוק, כדבריה:

"ש. אז הטענה שלך בנוגע לנזק היא, שהעובדים והנהלות הבנקים ינהגו בניגוד לחוק, יסגרו את הסניפים בניגוד לחובתם על-פי דין? ת. נכון."

אינני סבור כי ניתן להביא שיקול זה במניין השיקולים במתן הפטור. אכן, תמיד קיימת אפשרות של פעילות, גם פעילות בלתי חוקית, שמטרתה לסכל את החלטות בית הדין, אך לא ניתן להחזיק מראש, לא את הבנקים וגם לא את העובדים כי ינקטו בדרך בלתי חוקית להשגת מבוקשם. בכל מקרה, אם כך יעשה, יהא זה מחובת הרשויות המופקדות על אכיפת החוק להבטיח את שמירתו ובית הדין ודאי שאינו יכול לכלכל את החלטותיו בצל חשש כי גורמים כאלה או אחרים ישימו לאל את החלטותיו על ידי פעילות בלתי חוקית.

הוא הדבר לגבי החשש שמעלה המועצה כי הבנקים ינצלו את הפטור שניתן להם לרעה לשם השגת הבנות בנושאים שונים שאינם נוגעים לקיצור שבוע השירות. גם חשש זה, אם הוא קיים, והמועצה לא הניחה לכך תשתית עובדתית, אין בו כדי להצדיק את ביטול הפטור.

13. אשר לחשש כי במהלך המו"מ יופעלו לחצים על בנק לאומי ועל עובדיו שיביאו להשגת הסדר וכן לחצים פוליטיים, במיוחד לאור הבחירות הקרובות. שיקול זה, אין עניינו בפגיעה בתחרות, אלא יש בו כדי לבטא את חששה של המועצה מפני עצם האפשרות של השגת הסדר בין הבנקים.

בעצם, מה שמשתמע מעמדת המועצה הוא, כי ההסדר הצפוי, אם יושג, הינו כה גרוע מבחינת טובת הציבור, עד כי יש לסכלו באיבו כדי למנוע כל אפשרות להשגתו. דומני, כי השקפה זו הינה מרחיקת לכת.

המחוקק אמנם אסר על קיום הסדר כובל שלא קיבל את אישורו של בית הדין, אך הוא לא אסר על המעוניינים להגיש בקשה לאישור הסדר כובל. אם ייאסר על צדדים לקיים ביניהם, לחלוטין ובכל מקרה, משא ומתן במגמה לגבש הסדר שיהא מותנה באישורו של ביה"ד, הרי שבכך תחסם למעשה לחלוטין הדרך לפנייה לבית הדין בבקשה לאשר הסדרים כובלים, וזו ודאי לא הייתה כוונת המחוקק. מאידך, הדרכים שמציעה המועצה לקבלת אישור שהן פניה לבית הדין בבקשה לאישור ההסדר ובקשה למתן היתר זמני מאת אב בית הדין אינן נראות בעיני מעשיות. פנייה לביה"ד כדי לקבל היתר לגבי עצם ניהולו של מו"מ שמטרתו השגת הסדר, כאשר אותו הסדר לכשיושג יבוא לאישורו של ביה"ד, נראית בעיני, ככלל, מרחיקת לכת ובלתי סבירה.

קבלת גישה זו, משמעה כי על ביה"ד יהא לדון בכל הסדר כובל פעמיים: בשלב הראשון ידון בית הדין במתן היתר לניהול המו"מ לצורך השגת ההסדר. בשלב השני ידון בית הדין באישור של ההסדר הכובל עצמו. גישה זו אינה גישה מעשית והיא גם אינה עולה בקנה אחד עם השקפת המחוקק לגבי דרך הפעילות המצופה מבית הדין. גם הפנייה לאב בית הדין למתן היתר זמני מכח סמכותו על-פי סעיף 13 לחוק, אינה נראית בעיני סבירה ולו מהטעם שמתן היתר כזה, לפחות במקרה שלפנינו, יש בו למעשה כדי ליתן בידי המבקש את מלוא הסעד המבוקש על ידו בבקשה העיקרית, ולא זו הינה מטרתו של הליך זה.

לאור כך אני סבור, שככלל, אם יש מקום להתיר קיומו של מו"מ כזה, ושאלה זו תבחן בכל מקרה לגופו, מן הראוי שהדבר ייעשה, למעט מקרים חריגים, בדרך של מתן פטור על ידי הממונה.

14. עוד טוענת המועצה כי הממונה פגע בזכות הטיעון שלה ולא איפשר לה להישמע בפניו בטרם מתן החלטתו. גם טענה זו אינה מקובלת עלי.

גם אם צריך הממונה לאפשר לכל מי שעלול להיפגע עקב החלטותיו (וחוג הנפגעים עלול להיות רחב ביותר) להישמע בפניו, ואינני רואה לנכון להכריע בכך במסגרת זו, גם אז אינני סבור שניתן לראות במועצה כמי שעלול להיפגע ממתן הפטור, במובן המקנה לו זכות טיעון בפני הממונה. זכות זו גם אינה עולה מלשונו של סעיף 15 לחוק. ראשית, סעיף זה מקנה למועצה מעמד בפני בית הדין ולא בפני הממונה. בנוסף ספק בעיני אם על-פי לשונו של אותו סעיף ניתן לראות במועצה כמי ש"נפגע מהסדר כובל שניתן עליו פטור". לעניין זה דומה שהזכות שהוקנתה למועצה מכח סעיף זה אינה מותנית בקיומה של פגיעה ואין בה כדי ללמד על כך שיש להתייחס למועצה כמי שנפגעת ממתן הפטור.

15. ב"כ הממונה העלה בסיכומיו מספר טענות מקדמיות. בין אלה טען ב"כ הממונה כי יש לדחות את הבקשה לצו ביניים על הסף בשל העלמות מסמכים ועובדות מביה"ד, בשל כך שהיה על המועצה לבקש את ביטול הפטור מהממונה עצמו קודם שפנתה לבית הדין ובשל אי צירופה של נציגות עובדי הבנקים להתדיינות זו.

הואיל והגעתי למסקנה כי יש לדחות את בקשת המועצה לגופה, אסתפק בהתייחסות לטענה אחרונה בלבד בדבר צירוף העובדים, אשר עשויה להיות לה השלכה לגבי הערר עצמו. אינני סבור כי היה על המועצה לצרף לעררה את העובדים, זאת גם אם עשויים הם להיפגע עקב קבלת הערר.

לעניין זה קובעת תקנה 7 לתקנות ההגבלים העסקיים (סדרי הדין בביה"ד ובערעור), התשמ"ט-1988 (להלן - "התקנות") כי "המשיבים בערר לפי סעיף 15(א) לחוק הם הממונה והצדדים בהסדר הכובל שלגביו ניתן פטור".

הפטור, כפי שנוסח על ידי הממונה, התייחס ל"צורך בקבלת אישור ביה"ד להגבלים עסקיים לניהול מו"מ עם תאגידים בנקאיים אחרים לצורך גיבוש הסכמה...". משמע, עובדי הבנקים אינם צד להסדר הכובל נשוא הפטור, והמועצה לא הייתה חייבת לצרפם כמשיבים בערר.

המסקנה האמורה אין משמעה, כמובן, שעובדי הבנקים אינם עשויים להיפגע עקב קבלת הערר, אולם לשם הגנת האינטרסים שלהם, רשאים הם לבקש להצטרף לדיון מכח תקנה 27 לתקנות.

יש להניח כי עובדי הבנקים ידעו על הליך זה ואם לא מצאו לנכון לבקש להצטרף אליו ביוזמתם, אינני רואה סיבה לחייב את המועצה לצרפם להליך, קל וחומר - לדחות את הערר מסיבה זו.

מכל מקום, על מנת הסר ספק, על המועצה להודיע בכתב למזכיר חטיבת עובדי המנהל והשירותים שבהסדרות הכללית על קיומו של הליך זה בתוך 3 ימים מיום קבלת החלטה זו.

על אף העובדה שלא מצאתי לנכון למחוק את הבקשה בשל טענותיו המקדמיות האחרות של ב"כ הממונה, אינני רואה עצמי פטור מלהתייחס לעובדה כי המועצה עצמה ראתה לנכון ליזום, או לפחות להשתתף במו"מ עם הבנקים, אותו מו"מ שכיום היא מבקשת למנוע בשל טענת אי החוקיות שבו (מ/1 ו-מ/3).

בדיון אדברסרי רגיל עלולה הייתה עובדה זו כשלעצמה להביא לדחיית הבקשה על הסף. לא ראיתי לנכון לעשות כן בנסיבות המקרה משום שהדיון בפני בית דין זה אינו דיון אדברסרי רגיל, המועצה אינה מבקשת דבר לעצמה, בית הדין מופקד על טובת הציבור ואם צודקת המועצה בטענותיה, לא יהא זה מן הראוי שעניינו של הציבור יפגע.

16. כידוע, על בית הדין לשקול בהליך זה של סעד זמני את סיכוייו של ההליך העיקרי וכן את מאזן הנוחות של הצדדים.

לאור הנימוקים שפורטו לעיל, אינני סבור כי קיים סיכוי סביר לכך שעררה של המועצה יתקבל. אשר לשיקולי מאזן הנוחות, באופן רגיל היה אולי בשיקול זה כדי להצדיק מתן הצו המבוקש, שכן לאור העובדה שפטור הממונה ניתן לתקופה של חודשיים בלבד, דחיית הבקשה משמעה, מהבחינה המעשית, גם דחיית הערר לגופו.

לא ראיתי לנכון לנהוג כך במקרה זה שכן מחד, גם ההיעתרות לבקשה משמעה, מהבחינה המעשית קבלת הערר. בנוסף, לא הייתה במקרה זה כל הצדקה לדיון כפול, הן בבקשה הזמנית והן בערר. מלכתחילה לא הוריתי על שמיעה מאוחדת של שני ההליכים רק בשל החשש שלא יהא סיפק ביד המשיבים להיערך לדיון. במהלך הדיון הסכימו המשיבים כי הדיון בבקשה ייערך בד בבד עם הדיון בערר, אך המועצה התנגדה לכך, מטעמים שלא הובהרו.

לא הייתה במקרה זה כל הצדקה לפצל את הדיון בין הבקשה והערר העיקרי ומשביקשה המועצה להשיג פיצול כזה מטעמיה היא, ודאי שאין בכך, כשלעצמו, כדי להצדיק ההיעתרות לבקשתה.

17. אשר להליך העיקרי, על המועצה להודיע בתוך 5 ימים אם יש ברצונה במסגרת זו להגיש ראיות וטענות נוספים על אלה שהוגשו על ידה בבקשה. אם בדעתה לעשות כן, עליה להגיש עדויותיה בתצהירים וכן להעלות על הכתב את טענותיה הנוספות בתוך אותו מועד ולהמציאם לבית הדין ולצדדים.

המשיבים יהיו רשאים להגיש תצהירים וטענות מטעמם בתוך 5 ימים מיום קבלת תצהירי המועצה וטענותיה.

18. לאור האמור אני דוחה את הבקשה.

אין צו להוצאות.

ניתן היום, 19/03/96, והודע.